

OKsana Robski

CAŠUAL

Prevela
Natalija Nenezić

Laguna

Naslov originala

Оксана Робски
CA\$UAL

Copyright © ООО „Торговый дом »Р-ПЛЮС«“, 2005

Translation Copyright © 2007 za srpsko izdanje, LAGUNA

„Sudbina i karakter
nazivi su jednog istog pojma.“
Novalis

Casual (eng.) – svakodneвно

1

Ruke su mi drhtale kad sam izašla iz spavaće sobe da bih rekla mužu ono što sam nameravala da mu kažem. Iza nas je bilo devet godina zajedničkog života, osmogodišnja ćerka i mlada plavušica s kojom sam ga videla u restoranu pre nedelju dana.

„Hajde da neko vreme živimo razdvojeno“, rekla sam mirno gledajući ga u oči.

„Hajde.“ Ravnodušno je klimnuo glavom.

Okrenula sam se i pošla na spavanje.

Da li ste nekada patili zbog ljubomore onako kako sam ja patila? Da sam Dante, ja bih te muke smestila odmah pored užarenih tiganja. Ili čak na njihovo mesto.

Nisam mogla da spavam, nisam mogla da jedem. Smršala sam bez ikakve dijete. Čudno, kad mršavite bez dijete, svi kažu da ste *bolesno mršavi*.

Izgledala sam jadno iako se meni činilo da se dobro držim.

Pocepala sam njegove fotografije.

Sutradan sam ih zalepila. Raširila sam ih po podu spavaće sobe i lila gorke suze. Pokušavala sam da zamislim svog muža s tom plavušom u najintimnijim situacijama. Ali, ne znam zašto, nisam mogla. Svest se opirala: očigledno je štitila moj nestabilni razum. Nisam prestajala s pokušajima. I ako bih odjednom uspe-la, junački sam trpela bol koji mi je to pričinjavalo. Iscrpla sam se do krajnjih granica kad je odjednom zazvonio telefon.

Suvi muški glas izgovorio je u slušalicu moje ime i patronim. Zatim je taj glas saopštio da je moj muž poginuo. Pet rana iz vatrenog oružja. Dve u vitalne organe: pluća i glavu. Ispred zgrade u kojoj se nalazio naš moskovski stan. Vozač je u bolnici u teškom stanju. Zamolili su me da dođem na razgovor. Izjavili su mi saučešće. Odgovarala sam učtivo, bez histerije. Spustila slušalicu. Vazduh je postao toliko težak da ga pluća nisu želela.

Činilo mi se kao da se pokidala ona nit koja me je spajala sa svetom. Nalazila sam se na majušnom nestabilnom ostrvu gde su me ostavili apsolutno samu.

Pružila sam ruku prema ljudima. U ruci je bio telefon. Na drugom kraju žice – prijateljica Veronika. Rekla sam da mi je muž ubijen. Nije poverovala. Ponovila sam. Izgleda da sam to učinila ubedljivo. Ona je jauknula i očigledno nije znala šta da kaže. Šta reći prijateljici koja umornim glasom saopštava da joj je muž ubijen?

Spustila sam slušalicu.

Prišla sam prozoru. Njegovo gornje krilo bilo je otvoreno.

Učinila sam još jedan pokušaj da se probijem u spoljašnji svet: počela sam da vičem. Posle nekoliko trenutaka, kad je vazduha u plućima ostalo još sasvim malo, začula sam sopstveni glas. Zatvorila sam usta i, ni sama ne znam zašto, zalupila otvoreno gornje krilo prozora.

Vrlo pažljivo sam birala odeću u ormanu. Seržova žena svojim izgledom mora da obara s nogu. Čak i u miliciji. Obukla sam ružičaste svilene pantalone. Dobila sam ih od muža.

Osvrnula sam se oko sebe izašavši napolje. Plašila sam se. Pre no što sam upalila kola, zaključala sam vrata. Čitavim putem gledala sam u retrovizor. Izgleda da me niko nije pratio.

Stanica milicije izgledala je još gore nego na filmu. Smrdelo je na miševе. Milicioneri nisu bili mladi, ali su bili veseli.

Pitala sam je li moj muž odmah umro.

„A zašto vas to interesuje?“, inspektor je podozrivo zaškiljio.

Nisam umela da odgovorim. Glupo je objašnjavati da, kad saznaš da ti je muž umro, postaje veoma važno da li je njegova smrt bila dovoljno laka. Dovoljno da ti se srce ne pocepa od tuge.

Treći metak izvukli su iz šake. Zamislila sam kako je instinktivno pokrio lice rukom, odloživši smrt na delić sekunde.

Shvatila sam da sam im sumnjiva. Pitali su me o novcu, kolima, kućama, stanovima. I zašto ne živimo zajedno. I šta se između nas desilo. I u kakvim sam odnosima s vozačem.

Kakve veze ima vozač?

Zatražila sam čašu vode, bilo mi je loše.

Htela sam da izađem, ali oni su i dalje ispitivali i ispitivali. Iza mojih leđa neko je jednim prstom kucao moje odgovore na prepotopskoj pisačkoj mašini. U glavi su se vrtele nekakve filmske fraze o advokatima: „Odbijam da odgovorim...“ Ali u ovoj ofucanoj prostoriji takva rečenica zvučala bi potpuno besmisleno.

„Znate da...“ U očima – intelekt na nivou učenika zanatske škole; verovatno čak ni mito ne uzima, što se ne bi moglo reći za njegovog kolegu. „Znate, vaše komšije su rekle da je vozač veoma pažljiv prema vama, i da ste vas dvoje u intimnim odnosima.“

Ćutala sam. Verovatno su pomislili da nemam šta da kažem. Zaista je tako i bilo. Da bih objasnila kako je njihova pretpostavka čista glupost, trebalo je da im pokažem fotografiju Serža i ispričam istoriju našeg poznanstva. I naše ljubavi. I našeg života. I sve o našoj divnoj ćerki. Tada bi shvatili. I verovatno bi pozavidele. Onako kako su nam donedavno zavidele svi ostali.

I kako bi im se glupa i besmislena učinila sumnja po pitanju mog odnosa s vozačem.

Ali ja sam ćutala.

Dali su mi vode.

Posle tri dana dozvolili su mi da preuzmem telo iz mrtvačnice.

Sedela sam na podu obgrlivši kolena i plakala.

Zvonio je telefon, ali ja nisam podizala slušalicu.

* * *

Ispostavilo se da se mrtvačnica nalazi u blizini naše kuće, što je bilo prilično zgodno. Zadržavajući dah, otvorila sam vrata.

„Kod vas je moj muž, htela bih da ga vidim.“

Žena koja je sedela u maloj kancelariji nije me čak ni pogledala.

„Nije dozvoljeno.“

Pružila mi je sat, novčanik i fotografiju. Našu prvu zajedničku fotografiju. Nisam znala da ju je nosio uz sebe. Na poledini je mojom rukom bilo napisano: „Jednoga dana... nećemo ni za čim žaliti. Samo jedno za drugim.“ Potpisala sam se u neki delovodnik. Ponovo sam želela da vrištim. Serž je nosio moju fotografiju.

U hodniku sam srela ćelavog muškarca u belom mantilu.

Pružila sam mu novac.

„Molim vas, pomozite mi. Moram da vidim svog muža.“

Muškarac je uzeo novac i ravnodušno klimnuo prema prvim vratima.

„Uđite. Broj sedamnaest.“

Gurnula sam vrata.

Spustila sam glavu da bih suzila vidokrug. Trudila sam se da ne gledam sa strane, već samo brojeve privezane za gole pete. Najpre u levom redu, a zatim u desnom.

Iz sve snage trudila sam se da to ne zapamtim – niz golih mrtvih tela s obe strane.

Evo ga. Broj sedamnaest.

Videla sam na filmu kako se ljudi plaćući bacaju na tela svojih dragih pokojnika.

Ja sam stajala skamenjena.

Moj muž, obično besprekoran u svemu što se tiče izgleda - ispeglana košulja, izglancane cipele, savršeno podšišan – nije mogao da se nađe u ovoj jezivoj prostoriji, na ovom stolu, s brojem na peti. Ali to je bilo njegovo telo. Njegova peta.

Istrčala sam napolje i povraćala u zadnjem dvorištu mrtvačnice. Dugo. Dok nije pao mrak.

Seržovi prijatelji preuzeli su na sebe organizaciju sahrane. Meni je preostalo samo da odaberem restoran za daću i crnu haljinu. Dane do sahrane provela sam ležeći na sofi u potpunoj samoći. Ni sa kim nisam razgovarala.

Nikome ne bih mogla da ispričam šta osećam. Zato što sam osećala olakšanje. Ljubomora je prestala da me muči. I bila sam zahvalna Seržu što je poginuo.

Naravno, bilo mi ga je neverovatno žao. I sve na svetu dala bih za to da je njegova smrt bila trenutna. I da nije bilo bolna ni strašna.

Onda je bila sahrana. I ponovo suze. I suze naše ćerke.

I crna haljina i tamne naočare. I zvona na Vaganjkovskom groblju. I oproštaj udovice od pokojnika.

Ljubila sam ga. I grlila. A on je mirisao na toaletnu vodu, koju sam donela na zahtev patologa zajedno s odelom i obućom. I poznati miris njegovog parfema pomešan s mirisom specijalne šminke i još nečeg, a ja sam znala da taj trpki miris moje tuge nikada neću zaboraviti.

Opraštala sam se od njega.

Neko mi je kasnije rekao da sam ga milovala tako da se činilo kako će sigurno oživeti.

Ali njega su sahranili.

A ja sam se vratila kući.

Sutradan sam pitala Viku mogu li da dođem kod nje.

Vikinog muža ubili su pre tri godine. U Pragu. Gledala je sa prozora, na spratu njihove kuće koja se nalazila u predgrađu češke prestonice, kako njen Fjodor seda u kola s poslovnim prijateljima. Više ga nije videla. Posle tri dana pronašli su telo

i kola. Metak u potiljak. Vika je sahranila muža i vratila se u Rusiju. Kredit za kuću u Pragu nije bio isplaćen, i banka ju je posle nekoliko meseci zaplenila. Vika se nije uzbuđivala. Sve ju je u toj kući podsećalo na Fjodora.

U Moskvi ju je dočekaio muževljevi stariji brat – rodio se dva minuta pre Fjodora. Prihvatio je Vikinog sina kao svog. Postao je deo Vikinog života. Najveći deo – zato što joj osim njega i sina više ništa nije ostalo. On joj je pomagao novcem, kupio joj kola, upisao dete u skup vrtić. Aktivno je učestvovao u vaspitavanju deteta – Vika nije mogla da donese nijednu odluku a da se ne posavetuje s njim. To je uskoro počelo da je opterećuje. Ponekad joj se činilo da njen muž nije bio Fjodor, nego njegov brat. Iako je ovaj bio oženjen. Njegova žena nije volela Viku, ali je bila prinuđena da je trpi. Govorila je o Viki s potcenjivanjem, i računala koliko njihovu porodicu košta Vikin život.

Kad su Viki ponudili da se preseli u stan pored njihovog, svetao i prostran, ona je odbila.

„Ionako nemam sopstveni život“, govorila je. „Oni kontrolišu svaki moj pokret. Naravno, bez njegovog novca ne bih mogla da živim, ali...“

Tri godine posle Fjodorove smrti Vika je upoznala jednog mladića. Imao je dvadeset četiri godine, završavao je fakultet za turizam i radio kao barmen u noćnom klubu kako bi mogao da plaća školarinu. Počeli su da žive zajedno.

Fjodorov brat prestao je da daje Viki novac. „Razumeo bih“, govorio je, „da je našla sebi normalnog muškarca – molim lepo, živite zajedno, ja bih ga, naravno, prihvatio, mogli bismo da se družimo. Ali ovo... Maloletnik iz striptiz kluba! Ne zarađujem ja novac zato da bi mu ga ona gurala u gaće!“

Vika se zaposlila. Upisala je dete u običnu školu. Ponovo se osetila kao ljudsko biće, sa svojom sopstvenom sudbinom.

Otvorila mi je vrata u trikotажnom kućnom ogrtaču s Mikijem Mausom na leđima. Smestila me u fotelju, zagrlila. Mogla sam da ćutim. Sve je mogla da ispriča i sama.

Pile smo čaj ne osećajući njegov ukus. Razgovarale smo ne obraćajući pažnju na suze, samo bismo ih ponekad mahinalno olizale s usana.

Postavila sam pitanje radi kojeg sam došla.

„Kad će ovo proći?“

„Nikada“, odgovorila je Vika. „Ali posle nekoliko meseci biće lakše.“

„Ti ga se još sećaš?“

„Naravno. Uzimam šolju i razmišljam - ovo je Fjodorova omiljena šolja. Spremam pihtije i setim se kako ih je voleo. Ponekad kupim neki džemper i razmišljam - da li bi se dopao Fjodoru ili ne?“

Gledala sam Mikija Mause na njenim leđima, ispucalu boju na zidovima, i u sebi se zaklela da će sa mnom sve biti drugačije. Ja neću živeti u prošlosti. Misao o Seržu me je bolela, ali to je prijatan bol. Može da se trpi. Ali zabraniću sebi te misli. I posle tri godine razmišljaću o nečem drugom, o nečem lepom što će činiti moj život, i što će me učiniti srećnom. Svakako ću ponovo biti srećna. Izbaciću sve Seržove šolje i neću spremati pihtije. Možda ih neću baciti, naravno, ali ću ih pažljivo upakovati i skloniti u podrum.

Otišla sam od Vike kasno posle ponoći, nakon što sam se upoznala s prijatnim mladim čovekom, koji je sve vreme cupkao uz muziku i obasjavao sve oko sebe snežnobelim osmehom.

2

Bilo je prijatno sedeti u ovom kafiću.

Sunce je tako marljivo grejalo lice i gola ramena.

Lenjo sam mešala led u čaši sa sokom od mandarine, i rasejana se smeškala starom poznaniku koji se zvao Vanjica. Za ostale on je bio Džo. Zato što je Džo bio Englez. I monogamista.

Zavoleo me je pre deset godina, na prvi pogled, i od tada sam uspela da se priviknem na njegovu ljubav, doživljavala sam je kao nešto što se podrazumeva i držala ga u rezervi, za svaki slučaj. To jest za trenutke kad sam izrazito loše raspoložena ili kad niko drugi ne može da mi pomogne.

Naš je odnos bio platonski, ali je ipak bio tajna u mom braku sa Seržom. Uzgred, jedina. Naravno, ako izuzmemo neke moje troškove.

Dolazio je u Moskvu prilično često i uvek smo odlazili u isti restoran. Nekada je to bilo moderno mesto. Kuhinja je i danas bila dobra, a usluga solidna. Samo su ljudi prestali da ga posećuju. Upravo ono što je potrebno za tajne sastanke.

Konobari su nas poznavali.

Vanjica i ja smo se ponekad svađali. On bi se ljutio na mene i nestajao. Ponekad na godinu ili dve. Ali onda bi ponovo zvao, govorio koliko sam neobična i kako mu nedostajem, i mi smo se sastajali u našem restoranu, i konobari bi nas prepoznavali i govorili nam šta je novo na meniju.

Kad je moj muž poginuo, počela sam češće da se viđam s Vanjicom. Njegova ljubav i pažnja nadoknađivali su odsustvo muškarca u mom životu.

Vanjica je sedeo naspram mene i pričao o svom novom stanu u Londonu.

„Okrećio sam sve zidove u tamnosmeđu boju. Vrlo efektno. A kroz stakleni zid u dnevnom boravku ceo grad se vidi kao na dlanu.“

Vanjica je govorio s jedva primetnim akcentom, odlično je znao ruski i voleo je da se razmeće izrazima tipa *kao na dlanu*

„Mislim da ćeš jednom svakako doći u London. I više nećeš hteti da se vratiš. U to sam čak sasvim siguran.“

A ja sam razmišljala o tome kako je vreme za injekciju botoksa ispod očiju – to je neki specijalni otrov koji paralizuje mišiće i sprečava stvaranje mimičkih bora. A ja sam ih već imala.

Negde sam čitala da se u slučaju trovanja botoksom kod čoveka parališu disajni putevi, i on umire od gušenja pri punoj svesti.

Sada sam prilično često razmišljala o smrti.

Ne kao o nečem posebnom, nego isto onako kao o šminkanju, o vremenu, o svojoj ćerki.

Vanjica je prešao na poslovne teme.

Poručila sam još jedan sok.

Misao o injekciji botoksa učvrstila se u mojoj glavi. Uzela sam telefon, rekla da ću se brzo vratiti, i pošla u udaljeni ugao restorana.

Kozmetičarka je mogla da me primi danas između pet i šest sati. Trebalo je požuriti.

Rastanak je ispao užurban. Ali ja sam se potrudila da nadoknadim žurbu svojim najblistavijim osmehom, znajući da su me mnogi koji su bili zaljubljeni u mene voleli upravo zbog njega.

Davanje injekcija nije dugo trajalo i nije bolelo. Ali njihovo dejstvo počinjalo je tek posle dve nedelje. Šteta. Htela sam odmah da postanem mlada i lepa.

Ali zato sam imala čime da se zabavim: čekanjem. Jer nisam imala šta drugo da radim.

Kad si u braku, čak i ako ništa ne radiš već ležiš po čitav dan ispred televizora, u tome svejedno postoji smisao, jer to nije isprazno valjanje ispred televizora, nego čekanje večeri, a uveče muž dolazi s posla, stoga ispada da ti nisi ubijala vreme, već si proživela još jedan ispunjen dan porodičnog života.

A ja uopšte nisam uključivala televizor. Slušala sam muziku.

Palo mi je na pamet da, ako uđete uveče u bilo koju kuću, i pogledate šta je uključeno: televizor ili CD, možete saznati da li tu živi porodica ili slobodna devojka.

U mislima sam pobrojala sve svoje drugarice i zaključila da je moja misao ispravna.

Iako, naravno, postoje izuzeci. Ali tada se radi o devojci koja žudi za porodičnim životom. Ili obrnuto, ne žudi više ni za čim.

Shvatila sam da mi je dosadno.

Ponovo je zvao Vanjica.

Našli smo se u restoranu.

Vanjica me je gledao zaljubljenim očima i, kao i uvek, gutao svaku moju reč.

Kad nikoga ne želiš da vidiš, zaljubljeni muškarac jedina je osoba koju si u stanju da trpiš.

Razgovarali smo o svemu i svačemu.

Ispričala sam kako sam otpustila još jednu kućnu pomoćnicu zbog krađe.

Vanjica me je posavetovao da se žalim agenciji za zapošljavanje. Rekao je: „Gvožđe se kuje dok je vruće.“

Objasnila sam mu da je to u našoj zemlji besmisleno. Agencija će jednostavno poslati novu, koja će krasti isto kao i prethodna.

On je pričao o vrućinama u Londonu, neobičnim za ovo doba godine.

Kao i uvek, zvao me u goste. Kao i uvek, pristala sam.

Vanjica je počeo da priča ruske viceve. Nisam volela taj obavezni deo naših susreta. On uopšte nije razumeo naš humor, pričao je loše viceve, i pogrešno je naglašavao smisaone akcente. Nikada se nisam smejala. Sa svakim novim vicem Vanjica se trudio da me nasmeje. I tako već nekoliko godina.

Zanimljivo, pomislila sam, kako izgleda voditi ljubav s muškarcem koji o tome mašta deset godina?

U međuvremenu, Vanjica je vodio buran privatni život. Čak i za vreme naših sastanaka njegov telefon se bukvalno raspadao od poziva, na koje on najčešće nije odgovarao. Vanjica je bio vrlo simpatičan, očaravajućeg osmeha, bio je darežljiv i nikada ga nije mrzelo da kaže ženi nešto lepo.

Pre deset godina umalo da se zaljubim u njega. Ali upoznala sam Serža i zaboravila sve na svetu.

Naručili smo desert i dogovorili se da se vidimo sutra u jahting-klubu.

Dok me je pratio do kola, Vanjica mi je poklonio cveće.

Stavila sam ga na zadnje sedište i izvadila tek sutradan, parkirajući se ispred jahting-kluba. Sakrila sam ga u prtljažnik.

U malom kafiću pored doka sreli smo Francuze – Vanjicine poznanike.

Naručili smo šampanjac.

Ponekad prija kad počneš da piješ šampanjac od samog jutra. Tako si oslobođen obaveze da trezno proživiš dan. Najvažnije je da se ne pretera kako dan ne bi trajao samo koliko i produženi doručak.

Vozili smo se čamcem, skijali se na vodi i pekli ražnjiće.

Neobičan osećaj – biti s Vanjicom pred svetom. Ne plašiti se da će nas neko videti.

U društvu svojih prijatelja Vanjica je bio mnogo zanimljiviji, čak sam ga gledala i drugim očima, ne kao ličnu svojinu.

Prijatno smo proveli dan i rastali se zadovoljni jedno drugim.

3

Ponovo su me pozvali na saslušanje.

Telefonirala sam svom susedu – on je bio advokat – i zamolila ga da pođe sa mnom.

Posle prvog odlaska u miliciju shvatila sam da to uopšte nije mesto gde se čovek oseća bezbedno.

Ovoga puta nisam bila osumnjičena za ubistvo Serža.

Pokazali su mi foto-robot – radi prepoznavanja.

„Pogledajte pažljivije“, molili su me inspektori primičući mi crtež jednog od poznanika mog muža. „Ne poznajete ga?“

„Ne“, odmahivala sam glavom, ne shvatajući zašto to radim.

„Pogledajte još jednom. Možda ste ga negde videli?“

U restoranu. Držao je u rukama moju torbicu i divio se tome koliko ženske sitnice mogu biti elegantne. Zato sam ga i zapamtila: ne sreće se svaki dan muškarac na koga ženske torbice ostavljaju utisak.

Oprostila sam se s advokatom. Zahvalila mu.

On me nežno obrglio preko ramena. Zanima me je li to profesionalni gest?

Milela sam kroz beskrajnu moskovsku gužvu u saobraćaju i razmišljala o tome kako treba uzeti vozača. I da treba naći tog Fetišistu i ubiti ga. Osvetiti muža. Pa to je ispravno. Zašto u miliciji nisam rekla da ga poznajem? Ali nisam htela da razmišljam o tome.

Okrenula sam retrovizor prema sebi. Već mi je prešlo u naviku da razgledam svoje bore iščekujući dejstvo botoksa.

Možda da kupim pištolj? Ne, bolje je nekoga angažovati. Ili ipak kupiti?

I, istovremeno, ubiti onu plavušicu iz restorana. I onog inspektora koji je pitao „A zašto vas to zanima?“

Parkirala sam kola pored crkve. Procedura koja mi je u poslednjih mesec dana prešla u naviku: jedna sveća za pokoj duše, druga za zdravlje.

Znala sam koga treba pozvati.

Pre dvadeset godina, kad je u Moskvi sve tek počinjalo, svi smo imali mnogo takvih poznanika. Tačnije, gotovo svi naši poznanici bili su takvi. Zatim su oni postali biznismeni, poslanici, čak i umetnici – i samo je Oleg ostao ono što je i bio.

Pozvala bih ga jednom u nekoliko godina. Svoj broj telefona nikad mu nisam dala. Ponekad sam mu finansijski pomagala. A poslednji put sam ga pozvala kad je bivša kućna pomoćnica ukrala sve moje bunde i kapute s krznom. Njena je računica bila prosta: bilo je leto i znala je da ih se do zime neću setiti. A pred zimu ona nije radila kod mene već skoro pola godine. Bilo mi je žao mojih bundi. A Serž je smatrao da sam ih odnela na hemijsko čišćenje i zaboravila gde. Zato sam morala da se obratim Olegu. Ali on je smislio nekakav izgovor i nije prihvatio taj posao.

Serž mi je odmah kupio dve nove bunde, i vremenom je cela priča zaboravljena.

Oleg me je dočekao u restoranu veselo se smeškajući. Mislim da je u restorane tog nivoa dolazio samo sa mnom.

U kolima sam skinula sa sebe sav nakit. Takvim ljudima nikada ne treba do kraja verovati.

„I, šta se desilo? Dadilja ti je ukrala nešto dijamanta?“ Oleg je sedeo zavaljen u stolici, a konobar mu je palio cigaru.

Ljubazno sam se osmehnula i učtivo izraza na licu čekala da nas konobar ostavi same.

Ispričala sam Olegu sve što sam znala o Seržovoj smrti i o onom tipu.

Nisam verovala u uspeh ovog poduhvata. Nisam imala čak ni njegovu fotografiju. Samo ime. I znala sam ponešto o krugu ljudi u kojem se kreće.

Ponudila sam Olegu deset hiljada.

On je tražio pedeset.

Pomislila sam da bi cenjkati se u ovakvom slučaju značilo skrnaviti uspomenu na Serža. Isto kao što nikada nisam pitala za cenu cveća koje sam mu nosila na groblje.

Oleg je polovinu tražio unapred.

Setila sam se mrtvačnice. I svoje tadašnje bespomoćnosti. Strašne svesti o tome kako više ništa ne možeš da učiniš.

A sada sam mogla. Mogla sam nešto da učinim za Serža.

Rekla sam da ću novac doneti sutra. U njegov stan.

Tako sam i učinila. Parkirala sam automobil ispred njegovog ulaza i pozvala ga da siđe.

Ne volim stare zgrade.

Izgleda da je bio vikend. Ljudi su se muvali unaokolo ne obraćajući pažnju na mene.

Na dečjoj ljuljašci u dvorištu sedela je prelepa devojka u plavim farmerkama i mladić duge kose. Oni su se grlili i neprestano pričali, prekidajući razgovor samo zbog poljubaca.

On nije skidao s nje zaljubljeni pogled. Ona se koketno smeškala i začikavala ga.

Ljudi su ih gledali i zavideli njihovoj mladosti.

A oni su mislili da će to trajati večno.

Htela sam da budem ta devojka i da se ljubim na ljuljašci.

Ali nisam mogla.

Kad bih postala devojka na ljuljašci, ne bih imala Serža i Mašu. Ne bih imala ni čitav svoj život. I ne bih morala da plaćam Olegu da ubije Fetišistu. A da nisam došla da platim Olegu, ne bih videla tu devojku i ne bih poželeva da postanem ona.

Moj se pogled sreo s devojčinim. Njen pogled je izgubio sjaj. Ona bi htela da nosi moju odeću i da ide u moju kuću. I da gleda svet kroz prozore mojih kola.

A ja bih samo htela nekud da ih odvezem. Da se pravim da sam vozač, i da slušam njihovo glupo brbljanje.

Ali to bi bilo isto kao i praviti se da sam dizalica.

Oleg je izašao. Dala sam mu novac. Pritisnula gas.

U retrovizoru – devojčino lice. Nešto je nervozno govorila svom momku.

Možda se zagledao u mene?

Osmehnula sam se svom odrazu. Umesto odgovora podsmešljivo mi se nasmejao botoks.

Uveče sam se ponovo videla s Vanjicom. Bio je to njegov poslednji dan u Moskvi. Sutra je odlazio kući.

Kao i uvek, poslednjeg dana bio je posebno nežan sa mnom.

Osećala sam se kao kraljica koja deli milostinju. Poklanjala sam mu osmehe, čak i koketirala.

Sastali smo se u starom ruskom dvorcu Caricino. Vanjica voli da ide tamo na jahanje. Ja se plašim konja. Ali volim da sedim na suncu uz šoljicu kafe, i da posmatram njihove graciozne pokrete.

Vanjica je odabrao smeđu kobilu koja se zvala Muva. On ju je zvao Komarac. Kobila se nije odazivala i zabacivala je zadnje noge. Vanjica se dobro držao u sedlu. Postoje ljudi koje sve rade dobro.

Muva je najzad shvatila da s njim neće izaći na kraj i poslušno je krenula lakim kasom prema šumi.

Pored mojih nogu udobno se smestila riđa mačka. Iz nekog razloga u svakoj konjušnici postoji ogroman broj pasa, mačaka i kojekakvih drugih životinja.

Pored mene je bila mlada devojka, radnica konjušnice. Čistila je grubom četkom grivu lepog vranca s belim pegama.

Pomislila sam kako je lepo biti ta devojka. Svaki dan dolaziti ovamo, otvarati kapije, pozdravljati se s konjima kao s najboljim drugovima, davati im šećera, a na kraju meseca primiti platu i ići kući, verovatno metroom. A usput, od dobijene plate kupiti momku nekakvu kravatu na poklon, ili još verovatnije košulju. Ispeći pile za večeru i leći u krevet odgledavši film na Prvom programu. Na Prvom, zato što je komercijalni direktor Prvog programa moj prijatelj, i njemu je veoma važno da se filmovi gledaju baš na njegovom kanalu.

Vanjica se vratio posle dvadesetak minuta – uzbuđen, plamtećeg pogleda.

Poželega sam da ga poljubim. Ali bio je znojav i otišao je pod tuš. Ušla sam u njegovu kabinu posle pet minuta.

Sigurna sam da je to bila poslednja stvar na svetu koju je očekivao.

Sve se desilo drugačije nego što sam zamišljala. Niko nije umro od sreće.

U susednim kabinama tuširali su se muškarci. Ne znam da li me je neko primetio kad sam izlazila žurno se brišući peškirom.

Sela sam u kola i krenula kući.

Sutradan je Vanjica odleteo. O tome sam razmišljala s olakšanjem. Ne mogu da zamislim kako bih se ponašala kad bih morala da se vidim s njim.

Nadam se da će jučerašnja epizoda biti zaboravljena dok on bude u Londonu, i da ću moći da se pravim kao da se ništa nije desilo.

Doručkovala sam u krevetu. Oko tri sata shvatila sam da me Vanjica nije zvao. Nijednom od kada me je juče dopratio do kola.

Proverila sam da li radi telefon. I pozvala ga sama. Javio se posle šestog zvona.

Spustila sam slušalicu.

Ništa mu se nije desilo. Živ je, zdrav, prosto me ne zove.

Zašto sam ga zvala? Shvatiće da sam to bila ja. Nadam se da neće. Verovatno ga zove još čitava gomila takvih devojaka kao što sam ja, i spušta mu slušalicu.

Znači, postala sam jedna iz gomile njegovih devojaka.

Stegla sam zube da ne bih zaškripala njima od besa.

Zavukla sam se ispod pokrivača i poželega da nikad ne izađem.

Zazvonio je kućni telefon.

Pojurila sam ka njemu koliko me noge nose smišljajući usput kako je najbolje da razgovaram s Vanjicom.

Malo sanjivo, malo nehajno; reći ću mu da se javi uveče. Ili sutra. Ili ću ga pozvati sama kad budem imala vremena.

Zvala je mama.

Pitala je da li je kod mene sve u redu.

Naravno, sve je odlično. Samo mi veoma nedostaju ona i Maša. I ja njima nedostajem. I uskoro će doći. A meni je vreme da se pobrinem za Mašinu garderobu. Devojčica je preko leta prilično izrasla.

Spustila sam slušalicu. Pogledala u ogledalo ispred sebe.

Botoks je počeo da deluje.

Hvala bogu, bilo je užasno.

Bore su nestale. Mišići su atrofirali. Lutkasto lice devojčice plave kose. A kad se nasmejem – Fantom iz dečje strašne priče: brižljivo razvučene usne i nepomične staklene oči.

Momentalno sam zaboravila na Vanjicu i smesta pozvala kozmetičarku.

Rekla mi je da sam to sama htela, i da čudo botoksa traje od tri do šest meseci. Zaključila sam da mi je, kakve sam sreće, u narednih pola godine bolje da se ne smejem.

Gorko sam jecala razmazujući suze po obrazima. Oči u ogledalu bile su nepomične. Moje lice bilo je nalik licu mrtvacu ispod tuša. Svejedno hladnog ili toplog.

Leto se bližilo kraju.